

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ AMETYST

Výroční zpráva za rok 2013

PROGRAM EKOLOGICKÁ VÝCHOVA

V roce 2013 jsme uspořádali pro 1936 žáků ze škol Plzeňského kraje 67 jednodenních ekovýchovných programů. Programy se odehrávaly ve staré škole na Prusinách a jejím okolí, na území města Plzně, ve školách a jejich blízkém okolí a v areálu LBV Zentrum Mensch und Natur v bavorské obci Nößwartling. Jsou zaměřené na vodní a luční ekosystémy, ochranu přírody, stromy, bylinky, plzeňské řeky, hospodářská zvířata, odpovědné spotřebitelství, Vánoce a Velikonoce. Vícedenních programů, které jsme uspořádali pro školy Plzeňského kraje, se zúčastnilo 685 žáků.

Pro pedagogy jsme připravili 5 seminářů dalšího vzdělávání. Veletrhu ekovýchovných programů, Krajské konference učitelů ekologické výchovy, seminářů „Místně zakotvené učení“ a „Netradiční výukové metody“ a exkurze „Na výpravě k plzeňským řekám“ se zúčastnilo celkem 63 pedagogů. Během školního roku jsme uskutečnili čtyři informační rozesílky do škol zapojených v síti M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy) a do školek v síti Mrkvička.

V roce 2013 jsme zahájili projekt „Venkovská krajina pod drobnohledem“, který je podpořen Evropským sociálním fondem a rozpočtem ČR. Do tohoto projektu je zapojeno 8 škol z jižního Plzeňska a Rokycanska. Díky podpoře Nadačního fondu Zelený poklad vznikl nový terénní program a byly uspořádány exkurze pro veřejnost „Výprava do městské divočiny“. Zahájili jsme projekt „Po stopách bobra v příhraničním prostoru Čechy–Bavorsko“. Tento projekt je podpořen Programem přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Bavorsko 2007–2013.

PROGRAM OCHRANA PŘÍRODY

Činnost programu ochrana přírody byla v roce 2013 zaměřena především na biologické průzkumy a hodnocení vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí, přírodu a krajinu. Byly dokončeny komplexní inventarizační průzkumy maloplošných zvláště chráněných území v Plzeňském kraji (NPP Na Požárech, NPR Čerchovské hvozdy, NPR Chejlava). Pro kraj Vysočina jsme provedli biologické průzkumy a zpracovali plány péče o evropsky významné lokality kuňky obecné (EVL Znětínské rybníky a EVL Rybníky u Rudolce). V dalších chráněných územích probíhaly inventarizační průzkumy cévnatých rostlin a mechorostů. Zpracovali jsme několik biologických průzkumů, hodnocení vlivů koncepcí na Naturu 2000 a oznámení a dokumentací EIA (posuzování vlivů na životní prostředí). Již tradičně jsme se věnovali monitoringu tetřívka obecného v Krušných horách. V průběhu roku byla dokončena další etapa značení hranic nově vyhlášených zvláště chráněných území v Ústeckém kraji. Na začátku října se v Mikulově uskutečnilo mezinárodní setkání k hodnocení vlivů záměrů na soustavu Natura 2000, kterého se zúčastnilo 43 odborníků z 8 zemí evropských zemí.

POBOČKA KARLOVY VARY

Pobočka Karlovy Vary se tradičně věnovala péči o lokality hnědáška chrastavcového u Bečova nad Teplou a perlorodky říční na Ašsku. Zde jsme kromě kosení luk obnovovali potravní stružky, které zásobují perlorodkové toky rostlinným detritem, rozpadající se organickou hmotou, kterou se perlorodky živí. Monitoring populačních změn hnědáška jsme letos opět provedli v okolí Teplé a Mariánských Lázní a v Ašském výběžku.

POBOČKA PRUSINY

Pobočka Prusiny sídlí v bývalé škole v Prusinách. V letech 2011 a 2012 byly zrekonstruovány dvě učebny z dotace Státního zemědělského intervenčního fondu. V roce 2013 tedy již byly plně využitelné a sloužily jako zázemí pro ekologickou výchovu a další akce. Těch postupně přibývá, v roce 2013 se kromě programů pro školy uskutečnilo 32 dalších akcí, jichž se zúčastnilo asi 1.050 návštěvníků. Konal se pátý ročník hudebního minifestivalu Oldschool. Pro veřejnost jsme připravili velikonoční a vánoční dílnu a dveře našli otevřené i návštěvníci tradiční pouti. Nabídli jsme workshopy zaměřené na pečení chleba, výrobu šperků z vlny a z recyklovaných materiálů, sázení a využití bylinek a na jedlé divoké rostliny. Dále probíhaly vzdělávací akce, např. seminář k místně zakotvenému učení nebo veletrh výukových programů. Konaly se zde akce projektu 3R – promítání filmů, bazar a dílny s recyklovanými materiály. Prostory učeben také sloužily pro výtvarnou dílnu, skautské akce, letní tábor Koinonia a 20. ročník křesťanského festivalu Prkule.

Pravidelně se konají Dny pro Prusiny, kdy mohou příznivci Prusin a dobrovolníci přijít pomáhat. Většinou se věnujeme přípravě dřeva, sena, práci kolem zvířat a přípravě zázemí školky.

Pokračovala péče o louky s výskytem vzácných druhů rostlin a živočichů v bezprostředním okolí staré školy. Na pronajatých pozemcích se pásly ovce a kozy, část pozemků byla přírodě šetrným způsobem posečena.

Neopominutelnými obyvateli Prusin jsou také kozy, ovce, králíci, kočky, psi, husy, kachny, slepice, indičtí běžci a včely.

LUČNÍ ŠKOLKA PRUSINY

V roce 2013 jsme v Prusinách založili Luční školku. V létě se přihlásily první děti a sešli jsme se s rodiči. Od 1. září začalo chodit 10 dětí, a to v pondělí a ve středu od 7:30 do 16 hod. Takto bylo otevřeno až do konce kalendářního roku, od ledna 2014 se provoz rozšířil.

S dětmi si užíváme úžasné prostředí Prusin – louky, lesy, rybníky, polní cesty. Hrajeme si v sadu, lezeme po stromech. Máme svůj oblíbený strom. Pomáháme krmit králíky. Sbíráme šípky a různé další bylinky na čaj a do jídla. Děláme si ohýnky. Ve škole máme k dispozici učebnu se sociálním zařízením. Malujeme, zpíváme, tancujeme. Zakládáme si na tom, že jíme zdravě.

Děti se mohou rozvíjet díky pobytu ve venkovním prostředí, osvojují si dovednosti vhodné pro svůj věk. Náš vzdělávací program je vytvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Školka zve rodiče ke schůzkám a společnému povídání o zdraví, výchově a stravování dětí. Rodiče pomáhají s přípravou zázemí, účastní se Dnů pro Prusiny. Uspořádali jsme dvě slavnosti školky, podzimní a vánoční. Chápeme, že děti nejvíc ovlivňujeme vlastním příkladem, proto se zabýváme osobním rozvojem.

LIDÉ V ROCE 2013:

Vlasta Benediktová, Štěpánka Čížková, Miroslav Hejzek, Jan Hibler, Eva Chvojková, Soňa Jarošíková, Michala Kopečková, Lucie Mašková, Jana Pohlová, Tomáš Pruner, Lenka Prunerová, Pavel Sova, Anna Sprinzlová, Roman Tuček, Klára Tydlitátová, Eliška Václavíková, Pavlína Válová, Ondřej Volf, Lenka Žaitliková

JSME ČLENY:

Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina
Koalice pro Naturu 2000 (Neformální sdružení NNO)
Místní akční skupina Aktivios

PROJEKTY V ROCE 2013:

Venkovská krajina pod drobnohledem / *Evropský sociální fond a státní rozpočet ČR, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost*

Stopy bobra v příhraničním prostoru Čechy–Bavorsko / *Cíl 3 – přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Bavorsko 2007–2013*

Výprava do městské divočiny / *Nadační fond Zelený poklad*

Péče o LBC Svatý Jakub, Prusiny / *Program péče o krajinu, Ministerstvo životního prostředí*

3R / *ČNA Mládež*

PARTNERSKÉ PROJEKTY:

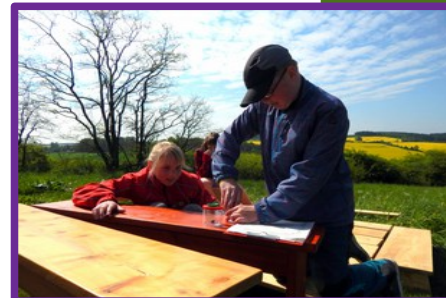
GreenNet: Podpora ekologické sítě v Zeleném pásu Evropy / Association for Rural Development Thuringia / *Evropský fond pro regionální rozvoj, OP Nadnárodní spolupráce – Střední Evropa*

Revitalizace rašelinišť v Krušných horách a česko-německá výměna zkušeností / Správa Přírodního parku Erzgebirge/Vogtland / *Německá spolková nadace pro životní prostředí*

PROJEKT „VENKOVSKÁ KRAJINA POD DROBNOHLEDEM“

V roce 2013 jsme zahájili projekt „Venkovská krajina pod drobnohledem“. Do projektu jsme zapojili 8 škol z jižního Plzeňska a Rokycanska – ZŠ Dobřany, ZŠ Dobřív, ZŠ a MŠ Dolní Lukavice, ZŠ a MŠ Hradec, ZŠ a MŠ Chocenice, ZŠ a MŠ Chválenice, ZŠ speciální DČCE Merklín a ZŠ Řenče. Cílem projektu je zvyšování kvality počátečního vzdělávání prostřednictvím revize školních vzdělávacích programů zapojených škol v oblasti environmentálního vzdělávání a následného začlenění nových didaktických prvků a metod pro realizaci průřezového tématu Environmentální výchova. Žáci zapojených škol se v roce 2013 zúčastnili 2 výukových programů, které se věnovaly tématu venkovská krajina. Pro pedagogy zapojených škol jsme uspořádali seminář „Místně zakotvené učení“.

Projekt "Venkovská krajina pod drobnohledem" (registrační číslo: CZ.1.07/1.1.30/02.0050) je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PROJEKT „GREENNET: PODPORA EKOLOGICKÉ SÍTĚ V ZELENÉM PÁSU EVROPY“

Rozdělení Evropy Železnou oponou přineslo nespočet negativních a tragických důsledků. Hraniční pásmo mezi Východem a Západem ale také zachovalo a vytvořilo území s vysokou přírodovědnou hodnotou - více než 2000 km dlouhý Zelený pás. Část je již nějakým způsobem chráněna (u nás je součástí Zeleného pásu například Národní park Šumava), řada cenných území ale nemá ochranu žádnou nebo nedostatečnou. Na toto území je zaměřen projekt GreenNet, do něhož je zapojeno 11 organizací ze 6 evropských zemí.

V roce 2013 jsme připravili návrhy péče o vybrané lokality v Českém lese a na jižní Moravě mezi Znojmem a Mikulovem a dalších aktivit směřujících k šetrnému využívání a ochraně Zeleného pásu. Spolupracovali jsme na strategiích řešení konfliktů v oblasti Zeleného pásu.

Ve Znojmě jsme uspořádali přednášku o málo známých přírodních lokalitách jihomoravského pohraničí. Na tyto lokality směřovaly i exkurze pro veřejnost a studenty gymnázia ze Znojma. V bývalé sudetské obci Lučina/Grafenried nedaleko Nemanic v Českém lese jsme uskutečnili několik výukových programů na téma historie v krajině, v jednom případě šlo o společný program pro studenty českého a bavorského gymnázia. V Nemanicích jsme také spolu s veřejností vítali ptačí zpěv.

Více o projektu se lze dozvědět na www.greennet-project.eu nebo www.ametyst21.cz.

Projekt je podpořen Evropskou unií z programu Central Europe a kofinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

PROJEKT „REVITALIZACE RAŠELINIŠŤ V KRUŠNÝCH HORÁCH A ČESKO-NĚMECKÁ VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ“

Rašeliniště mají v naší krajině nezastupitelnou úlohu. Vyrovnávají vodní režim v krajině, zásobují pramenné oblasti vodních toků. Jsou to ostrovy biodiverzity, poskytují útočiště ohroženým a vzácným druhům organismů. Mnoho jich však bylo v minulosti zničeno nebo poškozeno umělým odvodňováním.

Cílem našeho projektu je připravit odborné podklady pro možnou obnovu rašelinných biotopů v Krušných horách v oblasti mezi obcemi Reitzenhain v Sasku a Kálek na české straně hranice. Spolupracujeme se Správou Přírodního parku Erzgebirge/Vogtland, která je partnerem projektu na saské straně pohoří.

Projekt se zabývá celkem sedmi lokalitami. Na saské straně je to rašeliniště Stengelhaide poškozené nejen odvodněním, ale také těžbou rašeliny, a odvodněné rašeliniště Hühnerhaide. Na obou se provádějí praktická revitalizační opatření včetně použití techniky. Na českém území probíhají průzkumy a příprava projektů revitalizace na pěti lokalitách. Tři jsou menší a v současnosti již značně degradovaná rašeliniště v lesích západně od Načetína: Javorový lesík, Bezejmenné rašeliniště a rašeliniště U červeného rybníka. Zachovalejší a rozlohou významnější jsou dvě zbývající lokality – Klikvové a Jelení rašeliniště jihovýchodně od Kálku.

Obnova rašelinišť směřuje k zachování prostředí pro ohrožené druhy rostlin a živočichů, mimo jiné pro jednoho z našich nejvzácnějších ptáků – pro tetřívka obecného.

Projekt byl podpořen Německou spolkovou nadací pro životní prostředí.

HOSPODAŘENÍ

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ AMETYST

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
2 966 929 Kč	3 006 628 Kč	39 699 Kč

Výnosy v sobě zahrnují zejména dotace (2.119.003,-- Kč), byl přijat dar na kofinancování projektu (320.000,-- Kč), tržby za služby činily 385.933,-- Kč. Ametyst v roce 2013 zaměstnával 12 pracovníků – mzdové náklady činily 1.659.408,-- Kč, další významnou nákladovou položkou jsou služby (1.197.555,--Kč).

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ AMETYST – POBOČKA KARLOVY VARY

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
220 146 Kč	292 570 Kč	72 424 Kč

Výnosy v sobě zahrnují hlavně tržby za služby (292.396,-- Kč), u nákladů se jedná o náklady za služby (208.084,-- Kč).

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ AMETYST – PROGRAM OCHRANA PŘÍRODY

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
2 084 275 Kč	2 045 760 Kč	-38 515 Kč

Převažují výnosy za služby (1.823.958,--Kč), dále máme na službách rozpracováno v hodnotě 220.535,-- Kč. Pobočka poskytla finanční dar na kofinancování projektu pro OS Ametyst v hodnotě 320.000,-- Kč. Nejvýznamnější položkou nákladů jsou náklady za služby (1.735.800,-- Kč).

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ AMETYST – POBOČKA PRUSINY

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
223 334 Kč	398 624 Kč	175 290 Kč

Výnosy za služby 381.592,-- Kč, dotace „Program péče o krajinu“ 17.000,--. Náklady: služby 74.474,-- Kč, mzdy 131.432,-- Kč.

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ AMETYST – PROGRAM EKOVÝCHOVA

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
593 085 Kč	298 878 Kč	-294 207 Kč

Výnosy: za služby 241.877,-- Kč, dotace 53.980,-- Kč. Náklad: služby 389.884,-- Kč, mzdy 177.844,-- Kč.